

REDACTIA

Arad, Deak Ferencz-u Nr 8

ABONAMENTUL

în Austro-Ungaria :
 un an 20 cor. pe 1/2
 10 cor.; pe 1/4 de an
 5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
 în România pe an
 4 coroane. —
 Pentru România și
 străinătate pe an:
 40 franci.

Manuscrisele nu se napolază

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:
Arad, Deak Ferencz-u Nr 8

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima
 dată 14 bani; a doua oară
 12 bani; a treia oară 8 b.,
 de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.Scrisorile nefrancate nu se
primesc.

Educație greșită.

(b.) Pietatea patrioților vii a avut
 trecută o zi de sărbătoare în
 simțirea sufletelor din împărăția mor-
 torilor. Și au Maghiarii mulți băr-
 bați meriți între morții neamului
 Barbați, cari vieța lor întreaga
 muncit și au asudat și jertfe mari
 adus în viața pentru a nației
 mărirea.

Dacă sinceră e, și sinceră tre-
 să să fie, pietatea lor pentru acești
 atunci închinăm-ne și noi în-
 această pietăți. Căci nu este
 mai nobil și mai sublim în
 generațiilor unui popor, decât
 demn, că în momentele vieții
 — cu adânc respect și cu recu-
 șință își aduc aminte de părinții
 străbunii lor, de faptele lor
 și de roadele bune ale muncii
 prestate pentru binele și fericir-
 patriei iubite.

În inima țării, în Budapesta, își
 locul de vecinică odihnă figurile
 marcante și cele mai scumpe
 nației ungurești; figuri, cari în
 zări de grele încercări pentru
 țării, au oboșit în muncă pentru
 crea unui viitor neamului și pa-
 comune. Și e, în dese cazuri,
 laudabil avântul patrioților —
 tineri și tineri, — cu care știu să
 joare și să cinstească mormin-
 și umbrele marilor defuncți ai
 lor. Chiar pildă de urmat pot
 asta — multor străini de ne-
 lor.

Avem însă, cu toate astea, o
 ecție serioasă și în ce privește
 înfișarea pietății lor la ocazii ca
 mai recentă.

Călcând pe urmele antecesorilor
 lădesebi șovinisti Kossuthiști ală-
 cu tinerimea lor universitară au
 și de data asta pelerinajul la
 mintele marilor bărbați ai nației
 și în mijlocul popoului de cu-
 patrioțice li-au încununat mor-
 tele cu flori vestejite și neveste-

May mult decât tuturor însă par-
 din alaiul „pietății“ i-a revenit
 de astă dată — tot „sfântului bē-
 Kossuth, incarnațiunii șovinismu-
 ce bântue azi în toate părțile
 țării maghiare; șeful revolu-
 patruzeci și optist, care dela o
 gine până la cealaltă a pus țeara
 acari, a răsvrătit pe „frații con-
 fraților“, a vrsat paraie de sânge
 novat și a stins atâtea vieți de
 nel inocenți — numai împins de
 fără saț al propriei mării.

Ne mai citând frazele umflute,
 și acum din gurile largi ale

deputaților kossuthiști, ajunge să re-
 producem următorul pasagiu din pri-
 mul de ieri al ziarului kossuthist „Egyet-
 értés“, pentru-ca să vedeți tablou:

„Kossuth!...“ — exclamă șovinistul
 ziar. — „Câte de teate n'au simțit cei-ce
 azi au stat de-asupra scumpelor lui osăminte!
 Cei-ce în luptele voastre patriotice oboșalsă
 simțit: mergeți să prindeți nouă țarie la
 acel mormânt. Cei ce pentru timpul pustiu,
 egoist și cinic de azi, aveți sufletul pîn de
 amărăciune: pelerinași la acel loc sfânt și
 aduceți-vă aminte de caracterul lui tare și
 sublim și vestiți ce el odinioară a vestit.
 Căci cuvântul lui este scriptura sfântă a ma-
 ghiarismului, a nației. Morman de cunună
 a acoperit mormântul lui.“

Și așa mai departe. Incepând dela
 „Egyetértés“ până la cea din urmă
 fișica provincială jidano-maghiară,
 toate se întrec și de astă dată în glo-
 rificarea „sfântului bătrân“, care n'a
 lasat decât parjol și blăstem, vrajbă
 și urgie atât la fuga sa din țeară, cât
 și în urma morții sale, între popoarele
 ce constituie acest stat nenorocit.

Detronatorul, va să zică, și azi
 altare i-se ridică în capitală și în toate
 părțile țării, pe când adeveraților eroi
 ai libertății, cari ierfa au căzut în
 luptă pentru apărarea tronului — nu
 li-se îngăduie nici un simplu monument
 la capul mormântului lor. Ear' memo-
 ria pângărită și insultată le este la
 tot momentul, până și de representan-
 ții justiției din stat.

Aceasta e școala, în care se crece
 și azi generațiile elementului maghiar,
 „singur alcătuitor de stat“. Și școala
 aceasta e o grozavă nenorocire; e o
 epidemie, ce infectează tot ce mai e
 bun în țeara aceasta; o urgie, ce
 sguduie și spulberă ori-ce înțelegere
 între neamurile patriei și cu aceasta
 binele și fericirea ei lăuntrică.

Mânați de acest curent nenoro-
 cit, șovinisti de azi nu mai au sen-
 timent de însufățire pentru idealuri
 de adevărată măreție; nu mai găsesc,
 par'că, exemplul de urmat în faptui-
 rile mari și în virtuțile adeveraților
 bărbați de stat ai lor, cum au fost de
 pildă: un Széchenyi, un Deak, un
 Eötvös și alții, tot atâtea figuri
 mari în istoria dezvoltării neamului
 unguresc, tot atâtea stâlpi puternici,
 pe cari s'a clădit Ungaria modernă.

Estă o educație greșită. Estă un
 mare rău, din care numai bine nu
 poate să rezulte nici pentru nația ma-
 ghiară, nici mai ales pentru obștimea
 acestei țări.

Un eșec în Balcani. Organul ministru-
 lui de externe rus, „Peterburgskita Vie-
 mosti“ aduce știrea, că Poarta a refuzat di-
 recți i căilor ferate bosniace concesia să facă
 o cale ferată prin sandjacul Novibazar. Ast-
 fel planul austriac de a lega Serraiovo, peste
 Mitrovița, cu Salonichi, nu se poate reali-
 za.

Zăcuria Rușilor e mare că Austria a
 suferit astfel un eșec la Poartă, unde, fără
 îndd, Rusia a făcut intrigi. Cesa ce dov-
 deșterfidia Rușilor, al căror monarch deși
 s'a țeles cu monarhul nostru asupra poli-
 tică în Balcani, totuși prin reprezentanții
 sa uită să slăbească poziția monarhiei no-
 stre.

Cu toate acestea monarhia noastră n'a
 renunțat la speranța că va reuși a îndupleca
 pe altul. Tratativile diplomatice se vor
 urni înod și peste că bururia Rușilor se va
 schimba în supărare.

Înțelegere cordială. O gura lui Bánffy
 scrie, că Oradea-Mare nu va țimit dele
 gap la serbarea de instalare a șpanului
 „ștulyist“ Urban, serbare, despre care
 zice, că este a elementelor „reacționare“...
 Pri aceasta osamintă l i Tiaza Kă măn țin
 să se manifeste puțină încredere ce o au în
 guvernul lui Széi.

Di P. P. Carp, prim-ministru al Ro-
 mâniei, mereu e urmărit cu dragostea de
 zăcură maghiare șoviniste.

În numărul său din urmă „Magyar-
 orszag“ spune că dl Carp „a dat o circă
 „la tuturor prefectilor ordonând ca toți stră-
 ini (înțelegă Oveii) cari sunt trecuți în
 registrele armatei sau au făcut serviciu mi-
 litar, să fie socotiți ca supuși Români.“

Semitul dela „Magyarország“ li scri-
 bue dl Carp acte cari se iubesc de litera
 constătuier.

român, trebuie să fi trecut prin votul par-
 lamentului. Prin ordonanșuni nimeni nu poate
 face cetățenii!

„Această dispoziție — continuă „Ma-
 gyarország“ — ce e drept, e un modest în-
 ceput, dar în tot cazul este o dovadă de
 intenșune umanitară a guvernului Carp.
 „Credem că această hotărâre își are partea
 „și în intervenșunea ministerului nostru
 „de externe“.

Cesa-ce înseamnă, cu alte cuvinte, că
 del guvernul Carp are intenșuni umanitar-
 tare“, totuși a fost presionat de — influ-
 enșă maghiară pentru a procopsi pe jdan.

O lăudă urită, și și aceea dependentă.
 De cine? de semii nostri patrioți!

Te pomenești că ast măn vor apuca
 și luca cu mână!

Dreptul public privat ungar, pregătit
 de o comisiune specială, se va presenta și
 se va depune szi la ministerul justiției. Lu-
 carea este un fel de codice de legi, în
 care se concentrează dreptul individual, fami-
 liar, de muncă, de îndatoriri și moșteniri,
 toate regulamentate. Numai dreptul de că-
 sătorie va lipsi dintr'acest codice de drep-
 tur, deoarece ce acela este regulat prin le-
 gea specială din 1894.

Chestia episcopatelor.

Prea stimate redacțiune! Cu refe-
 rință la înfișarea episcopii noi,
 permiteți-mi, vă rog respectuos, a arăta
 celora ce cred că poporul nostru va
 contribui din al său, pentru înfișarea
 ocelor trei episcopii, interesarea și in-
 clinarea lui, pentru afacerile biseri-
 cești și școlare.

De când s'a ridicat contribuția
 eparchială în diecesa noastră dela 1
 crucer la cr. 2 de suflet, de atunci o parte
 mare dintre comunele noastre biseri-
 cești, au rămas în restanșă cu sume
 considerabile, care numai așa se vor

pute încassa, dacă se vor vinde pe
 culea licitațiunii edificiile bisericesti,
 căci altă avere n'au!

În comunele acelea, unde s'a ri-
 dicat salariul învățătoreș la minimul
 prescriș de legea regnicolară, și s'au
 făcut încercări pentru a se încassa
 dela popor sub titlu: „speșele cultu-
 lui“, acolo s'au născut cele mai mari
 tulburări religioșare. Poporul și-a aban-
 donat biserică și religiunea și a tre-
 cut la gr.-catolic, și mai în urmă la
 „pocăiți“. Ba unit dintre Români nostri,
 durere, s'ar face chiar Turci, numai
 ca să poată scăpa de sub purtarea
 sarcinilor bisericesti și școlare!!

Exemplu viu comunele din pro-
 topresbiteratul nostru: M. Seic, — Bo-
 chis, — Botfeiu, Tăgădou M. etc. etc.

Din cauza aceasta dar se află
 cele mai multe școale fără de învă-
 țători nu numai în archidieceșă, ci și
 în celelalte diecese și deosebit în pro-
 vincia aceasta.

Cei ehiemați caute mai întâiu a
 deplini stațiunile învățătorești vacante
 prin învățători calificați și a da ace-
 stora barem mătaiu, dacă nu e pâne;
 apoi să mai rupem pentru înfișarea
 episcopii și înmulțirea episcopilor?
 Ce vom face cu episcopii, dacă perdem
 poporul?

Beliu, 20 Noemvrie n.

Paul Gavrilote,
 deputat al sinodului
 eparchial, asesor
 consistorial.

Primarul Salacz... deputat.

Între Ungurii din Arad puțin au
 popularitatea și simpatia de care se bu-
 cură d. primar Salacz. El are întâiu de
 toate aureola 48-istă: a luptat în revo-
 luție, și la museul din loc uniformă lui
 de „honvéd“ este obiect de admirație...
 În Golgotha maghiară asta însemnează
 mult... Sub el orașul și-a schimbat fața,
 s'a modernizat, ca puțin alte orașe pro-
 vinciale.

Unde mai iet înfișarea impună-
 toare, ceea-ce nu numai la Unguri, dar
 la ori-ce popor, trage în cumpând.

Estă de ce, decorarea lui a produs
 în oraș mare bucurie și Ungurii cu tre-
 cere nu fac taină că ar voi să-l aleagă
 chiar deputat.

Un redactor al nostru a avut ocașie
 să vorbească cu o persoană (Ungur) care
 cunoaște dispoziția cercurilor hotărâtoare
 din oraș.

— Numai să vrea, a zis acea per-
 soană, și Salacz va fi deputat. Ni s'a
 urit de atâtea „mărimți de la centru“
 (Falk și Hieronymi) și am voi să alegem
 un bărbat care să lucreze mai intensiv
 în interesul orașului. Salacz, desigur,
 s'ar expune mult.

— Dar ce vă împedică să-l ale-
 geți? a întrebat redactorul nostru.

— Poate că nu va vrea el!

— Dar de ce să nu vrea, când și
 unit și alții sunteți convingși că alegerea
 lui ar folosi orașului?

* Dar care e fonta vrea modern?

P. T.

Am onoarea de a face cunoscut, ca proprietar de fapt al Hotelului Palatin (Nádor szálloda), că cu mari sacrificii materiale am reînviat cu totul acest plăcut otel pentru public în curgere de un întreg șir de ani; odaile pentru oaspeți le-am mobilat cu totul din nou și cu luc. în așa fel, încât Hotelul Palatin nu are rival, nu numai, în Arad, ci în întreaga Câmpia (Alföld), întru cât privește comoditatea curățenia și plăcuta petrecere, ca acasă.

Grajduri curate și aerisite, curte mare, largă, șopron acoperit pentru trăsuri, sunt tot atâtea avantaje ale „Hotelului Palatin“, de care aici alt hotel nu dispune.

Prețurile camerelor:

Cele mai elegante odăi- saloane de stradă, cu 2 paturi, pentru 24 ore	4 cor. — 60
„ „ „ „ de curte „ „ „ 24	2 „ 40
„ „ „ „ de stradă 1 pat	3 „ —
„ „ „ „ de curte „ „ „ 24	1 „ 60

Cu deosebită stimă

Martin Török,

proprietarul „Hotelului Palatin“

Am onoarea de-a aduce la cunoștință pe a. Oar. D-voastre, că am primit cu conducerea „Hotelului Palatin“, și că am închiriat tot eu și restaurantul din Hotel. În restaurantul meu se găsesc în orice timp cele mai excelente vinuri de deal veritabile; iar bucătăria mea servește mâncări curate și gustoase.

Rugându-vă pentru prețitul D-voastre concurs, sunt cu toată stima

gata a vă servi:

Nicolae Gavrilote,

contabilul „Hotelului Palatin“ și antreprenorul restaurantului.

516 1—3

Em. Manno-Zissyneguțătorie de produse și comisiune în Budapesta
Petöfi-tér 3.

În vederea recoltelor recente, îmi iau voie a-mi oferi serviciile mele la bursa de cereale domnilor economi, cari voesc a-și dirige afacerile lor de vânzare aici în cereale ca:

grâu, orz, ovės, cucuruz, rapiță etc.

Lucrez de mai mulți ani la bursa de cereale de aici cu succes, servesc onorațiilor mei comitanți de tot solid și eficient.

Rog deci, ca cu orice întrebare în astfel de afaceri să se adreseze la mine direct, în limba română, pe care le voi rezolva întotdeauna prompt.

Cu distincție stimă;

Em. Manno-Zissy

Budapesta, Petöfi-tér nr. 3.

483 3—3

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

	coroana	fleri
1.) „Geografia Comitatului Arad“, pentru clasa a III-a școlilor populare, de Damaschin Medre, învățător; aprobat de Consistor ilustrată cu charți geografice — — — — —	—	70 „
2.) „Amicul Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cauze administrative. Prețul — — — — —	—	1. — „
3.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, — — — — —	—	2. — „
4.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu, — — — — —	—	80 „
5.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu, — — — — —	—	2. — „
6.) „Principiile politice“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu — — — — —	—	4. — „
7.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. — — — — —	—	2,50 „
8.) „Războiul pentru neatarnare“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Războiului — — — — —	—	1,20 „
	—	1,60 „
9.) „Din vremuri apuse“ — de Iudita Secu, a născ. Truția — — — — —	—	1. — „
10.) „Vieritul“ — de Petru Vancu, — — — — —	—	1. — „
11.) „Teoria Dramel“ — de Dr. Iosif Blaga. — — — — —	—	3,60 „
12.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu. — — — — —	—	1,60 „
13.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Genț. — — — — —	—	5. — „
14.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul, — — — — —	—	1,50 „
15.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz — — — — —	—	1,20 „
16.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățător în Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Duminică și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase, pricosne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.	—	—

La comanda să se mai adauge de fiecare op 10 fleri spese postale.